

Forsvarsministeren (Broersen): Det lader til, at det skal være en aarligt tilbagevendende Begivenhed, at vi skal diskutere det Forslag, det ærede Medlem nu motive-rede, hvorvidt Spørgsmaalet om den almindelige Værnepligts Ophævelse skal ud til Folkeafstemning; vi havde jo et lignende Forslag fra Retspartiets Side sidste Aar. Det maa da naturligvis medføre, at man tager det ganske forretningsmæssigt, og jeg vil da ogsaa i al Almindelighed henvise til de Udtalelser, jeg tidligere og sidst i forrige Samling har fremsat om dette Forslag.

Jeg skal gøre et Par ganske enkelte Bemærkninger i Anledning af Forslaget og de Udtalelser, der er blevet fremsat af Ordfø-deren for Forslagsstillerne. Med Hensyn til Spørgsmaalet Folkeafstemning — jeg har været inde paa lignende Betragtninger før — tror jeg ikke, der i det danske Folk er nogen synderlig stor Trang til, at man sender Spørgsmaal her fra Rigsdagen ud til Folkeafstemning. Vi har jo i dette Aarhundrede haft et Par Folkeafstemninger om meget vigtige Spørgsmaal, og det viste sig ved disse Lejligheder, at der kun var en relativ lille Deltagelse fra det danske Vælgerfolks Side. Jeg tager det som et Bevis paa, at man i Virkeligheden ikke i synderlig stor Udstrækning ønsker, at Spørgsmaal af den Natur, her er Tale om, kommer ud til Folkeafstemning.

Naturligvis kan man tænke sig — og vi har ogsaa fra Venstres Side ved én enkelt Lejlighed været inde paa de Betragtninger —, at et Spørgsmaal, hvorpaa der kan svares klart ja eller nej, og som er af den Beskaffenhed, at det i det hele taget maa anses for egnet til Folkeafstemning, kan bringes ud for det danske Vælgerfolk; men det maa ske ganske undtagelsesvis, og det er efter min Mening en stor Misforstaaelse, hvis man tror, at det at sende Spørgsmaal, hvorom der herinde er Uenighed, ud til Folkeafstemning i det hele vil medføre en stærkere Interesse for offentlige Forhold.

Jeg tror, det stik modsatte vil være Tilfældet, at det snarere vil være med til at svække Interessen; jeg tror nemlig, at Ræsonnementet i al Almindelighed blandt de danske Vælgere er dette, at naar man har valgt Tillidsmænd til at sidde i Folketing og Landsting og deltage i Lovgivningsarbejdet, saa er det dem, der maa træffe Afgørelserne, og saa fælder man fra Vælgernes Side sin Dom ved det næste Valg. Jeg tror ikke, de er interesserede i, at man den ene Gang efter den anden sender Spørgsmaal ud til Folkeafstemning.

Nu vil det ærede Medlem naturligvis mene, at dette Spørgsmaal er simpelt og ligetil, det kan der svares et klart Ja eller Nej til af Vælgerne. Men det er efter min Mening en meget stor Misforstaaelse af det ærede Medlem. Spørgsmaalet den almindelige Værnepligt er et meget betydningsfuldt Led i det nuværende Forsvarssystem, og man kan ikke tage et saadant Led ud, for saa vil hele det øvrige komme til at svæve fuldstændig i Luften.

Hvis man nu vilde sende et saadant Forslag ud til Folkeafstemning, tror jeg, der var en hel Del Vælgere, der vilde røsonnere paa den Maade, netop i Henhold til det, jeg nylig sagde: Det er meget mere kompliceret, end man vil gøre det til, og derfor maa vi afholde os fra at stemme; vi maa overlade til Rigsdagen at bestemme, hvorvidt den almindelige Værnepligt skal bibeholdes eller ej — og det bliver ingenlunde den daarligste Del af Vælgerbefolkningen, der vil røsonnere paa den Maade.

Saa er der en anden Del af Vælgerne, særlig de yngre Vælgere, som kan føle sig noget fristet i det Øjeblik, et saadant Forslag bliver sendt ud; idet de ved at sige nej til den almindelige Værnepligt kan blive fritaget for en Pligt, de ifølge den bestaaende Lovgivning har, og jeg synes ikke, det ærede Medlem skulde være blandt dem, der stadig taler om Rettighederne — for dér holder det ærede Medlem sig jo ikke tilbage. Jeg tror, vi er inde i en Tidsperiode, hvor man netop overfor de yngre skulde tale om de Pligter, de har overfor det Samfund, hvori de bor; og dér tror jeg rigtignok, at det ærede Retsparti, der jo har dette fordringsfulde Navn, skulde tænke sig en lille Smule om, naar de taler om Vælgernes Rettigheder og Krav.

Jeg ved naturligvis, at de ærede Medlemmer vil sige, at det er i høj Grad den personlige Frihed, her er i Fare. Jeg sætter ogsaa stor Pris paa den personlige Frihed, men jeg mener ikke, den skal ophøjes til et helligt Dogme, og jeg tror, det almindelige Ræsonnement maa være, at naar Folk vil bo i et Samfund og nyde dets Goder, maa de ogsaa være med til at bære dets Byrder og opfylde deres Pligter overfor dette Samfund.

Dette Forslag giver jo til Kende, at de to Forslagsstillere er Tilhængerer af, at vi skal have en hvervet Hær, en Lejehær i Danmark. Vi foretager for Øjeblikket netop Beregninger i Ministériet over, hvad det, de har stillet op, vil koste, og har været de Herrer behjælpelige med at opstille hele deres Forsvarssystem. De vil nemlig opret-holde et Forsvar. Men saa synes jeg rigtig-